

Fecske

Minden helyi, vidéki és külföldön élő olvasónknak, támogatóknak, munkatársunknak és barátunknak kellemes ünnepeket, erőt, egészséget kíván a Fecske szerkesztősége és a Zöld Dombok

MaDove

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

- tekintettel arra, hogy a kanalizációs hálózat építkezési munkálatai egyelőre szünetelnek, és a kivitelező által nem történt meg a településünket és a szemét telepet összekötő út helyreállítása, haszthatatlanul megoldást kellett rá találnunk, ezáltal megtörtént a Helyi Közösség szervezésében az említett útszakasz elgréderezése, az útpadka lenyesése, a föld és a szemét elszállítása, valamint ezt követően mart aszfalttal a feltöltés. Ezzel párhuzamosan, a szemét telep teljes körű eltűrése is megtörtént. Továbbra is arra kérünk mindenkit, hogy a hulladékot rendszerszerűen, lehetőség szerint az eltakarított terület autó pálya felüli oldalától a falu irányába ürítsék le

- felmértük, fényképekkel és leírással indokoltuk azt a kérvényt, melyet Oroszi Sándor, Kishegyes község képviselő-testületének elnöke fogalmazott meg és továbbított a szennyvíz hálózat munkálatainak a kivitelezői felé, melyben haladéktalanul követeljük a helyreállítási munkálatok mielőbbi folytatását, valamint az eddig elvégzett és kifogásolhatóakat szanálják, végezzék el újra. Természetesen ezt a munkálatokat az ellenőrző felügyelő bizottságnak is jeleztük.

- az előző Fecskében, valamint az elektronikusan meghirdetett avar elszállítási akció sajnos nem kezdődött meg az előre jelzett dátummal, mivel az erre használt konténerek száma kevésnek bizonyult az évről évre növekvő igények kielégítésére, de köszönve a Regionális Hulladékgyűjtő központnak, lehetőség adódott, hogy a Kishegyes kommunál közzállalat megfelelő helyre szállítja az avar, ahonnan megtörténik majd a komposztálás. Megértésüket köszönjük.

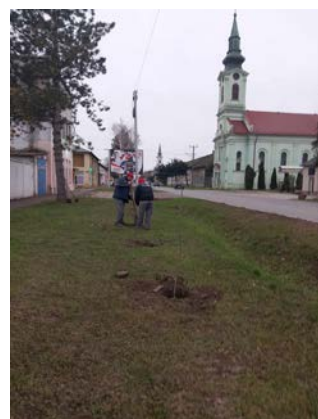
- újabb fásítási akciót szerveztünk a Zöld Dombok környezet és közösségfejlesztési szervezettel karöltve, közel 30 darab amerikai kőríz került elültetésre a játszótér, a kézilabda pálya környékén, valamint településünk központjában

- az elmúlt évekhez hasonlóan, településünk karácsonyfájának feldíszítéséhez felkértük a Péter Pán óvoda, a Bácsfeketehegy Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület, és az Izida Anya és Gyermekvédelmi Társulat vezetőit és tagjait, hogy szorgos

kezeikkel és ötleteikkel minél szebbet alkossunk az ünnepekre

Végezetül, szeretnék a Helyi Közösség Tanácsa, munka közössége és jómagam nevében, Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket és egészségben, sikerekben gazdag Boldog Új Évet kívánni.

Tisztelettel,
Juhász Attila

Izida hírei

„ Az ember értéke abban rejlik, amiben túlnő önmagán, amiben önmagán kívül létezik, abban, ami másokban megmarad belőle, és amit másoknak jelent. “

Milan Kundera

Az ENSZ december 3-át a fogyatékos emberek világnapjává nyilvánította 1992-ben. Az Izida egyesület igyekszik ezen a napon felhívni a figyelmet

tézménye, a Szerbiai Belügyminisztérium, a rendőrség munkatársai látogattak meg bennünket. Nagyon érdekes, fontos és egyben meghitt beszélgetést folytattak a felhasználók, munkatársak és a kék egyenruhás vendégek.

Elmúlt a nagy találkozó, a XIX Záporka- és prózamonddó találkozó. A találkozóra minden 6. életévét

a baleset, betegség, katasztrófa következtében fogyatékosá váltak problémáira. Ebben az évben újdonságok is történtek. A mindennapi aktivitások mellett Kishegyes község önkormányzatánál voltunk, feltártuk problémáinkat és alkalmi kultúrális programmal kedveskedtünk házigazdánknak.

Egy új esemény színhelye is volt ez alkalommal egyesületünk székháza. Közösségünk fontos in-

betöltő, speciális tagozatra járó vagy inkluzívan tanuló értelmileg és tanulásban akadályozott gyermeket és fiatalot vártunk, aki egy verssel, mesével vett részt rendezvényünkön.

A régi és új barátok találkoztak, vidáman csevegve töltöttek el egy napot a vers szerető gyerekek, fiatalok. A műhelyeinkben készülnek a szebbnél-szebb tárgyak, szeretettel várunk mindenkit.

Abban a reményben, hogy meglátogassák székházunkat és választanak ajándékot szeretteiknek kívánunk mindenkinek Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Esztendőt!

P.J.

A Gazdakör hírei

Az idei évben is fáradhatatlanul dolgozott az egyesületünk, hogy elősegítse a településünk fejlődését és támogassa a helyi gazdálkodók munkáját. Az év vége felé közeledve elengedhetetlen visszatekinteni az elmúlt esztendő eredményeire és megvizsgálni, hogy erőfeszítéseink milyen hatást gyakoroltak közösségünkre. Számos sikeres projekt, rendezvény és közösségi megmozdulás jelzi azt az elkötelezettséget, mellyel tagjaink mindennap hozzájárulnak a közösség építéséhez. Az összefogás erejét és az önzetlen támogatást mindannyian megtapasztalhattuk az év során, ami további lendületet ad a jövő feladataihoz. Így nemcsak számadást végzünk, hanem megkezdjük a felkészülést is a következő év kihívásaira és lehetőségeire.

Februárban faültetési akciót szerveztünk, amelynek helyszíne a szövetkezet mögötti, kanalizációs munkálatok miatt mezőgazdasági művelésre alkalmatlanná vált terület volt. Ez a földdarab azonban kiválóan megfelel erdősítésre, így 600 nyárfát és 800 akácfa-ét ültettünk el a fél hektáros területen. Bár az idei év szélsőséges időjárása nem kedvezett a fák megeredésének, minden igyekezetünk ellenére is, bízunk benne, hogy a jövő évben sikeresebbek leszünk. Az elnökség határozata alapján addig nem kezdünk újabb parcella erdősítésébe, amíg a megkezdett szakasz meg nem áll a saját lábán azaz gyökerén, és stabilan fejlődésnek nem indul. Célunk, hogy ez az új erdősáv idővel önállóan, emberi segítség nélkül is megéljen és a közösség számára fenntartható, élő zöldterületté váljon.

A faültetési akciót a település határain belül is folytattuk, azáltal, hogy gyümölcsfákat biztosítottunk tagjainknak. Minden egyesületi tag három gyümölcsfát választhatott, amelyeket saját kertjében ültethetett el. Ennek keretében közel 200 gyümölcsfa talált otthonra az egyesületünk tagjainál, erősítve a helyi termelést és a zöld környezet fenntartását.

Idén is sikeresen megszervezésre került a határutak rendezése, amely gazdáink példaértékű összefogását tükrözi. Ezúttal is szeretnénk megköszönni nekik az önzetlen munkájukat. Egyesületünk ezúttal is rendelkezésre állt, és minden szükséges támogatást megteremtett az akcióhoz. Bízunk benne, hogy a jövőben is folytatódik ez a kezdeményezés, és biztosítjuk gazdáinkat, hogy egyesületünk teljes támogatását élvezik.

A téli időszakban szakmai előadásokra helyeztük a hangsúlyt, melyeket nemcsak tagjaink, hanem minden érdeklődő számára nyitottak voltak. A szakmai előadásokat igyekeztünk a mezőgazdászok igényeihez igazítani, hogy minél több gyakorlati és hasznos tudást sajátíthassanak el. Az előttünk álló télen is folytatjuk

ezt a kezdeményezést, továbbra is kiemelt figyelmet fordítva arra, hogy a képzések tartalma a helyi termelők valós igényeit tükrözze. Célunk, hogy minden előadás valóban hasznos és naprakész információkkal szolgáljon a résztvevők számára. Arra biztatunk minden termelőt, hogy amennyiben javaslatuk van az előadások témáját illetően, bátran keressenek fel minket, hiszen együttműködésben még eredményesebbé tehetjük a téli szakmai előadásainkat. Idén májusban is megszerveztük a szakmai utazást az Újvidéki Nemzetközi Mezőgazdasági Kiállításra, amelyre külön buszt indítottunk. Az utazás kiváló alkalmat nyújtott tagjainknak, hogy megismerjék a legújabb mezőgazdasági fejlesztéseket és innovációkat, ahol értékes szakmai ismeretekkel és gyakorlati ötletekkel gazdagodhattak.

Júniusban a meggynapok kiemelkedő eseménye volt az évnek, amely keretében először választottunk meggynagykövetet. A megtisztelő címet Nagy Miklós, a Vajdasági Agráregyesületek Szövetségének elnöke kapta meg, aki négyéves mandátuma alatt segíti a bácsfeketehegyi fekete meggy fejlesztését és népszerűsítését. Bízunk abban, hogy nagykövet úr támogatásával sikerül megvalósítanunk ambiciózus terveinket, amelyek a meggy hagyományainak megőrzésére és a termékek szélesebb körű elismertetésére fókuszálnak. Az ünnepséget követően tagjaink és meghívott vendégeink egy közös ebéd keretében kötetlen beszélgetéseken vehettek részt, amelyek kiváló alkalmat adtak a kapcsolatépítésre és a szakmai együttműködések elmélyítésére. A találkozók nemcsak a meglévő kapcsolatok erősítésére, hanem új partneri viszonyok kialakítására is lehetőséget nyújtott. Így a meggynapok nem csupán az ünneplésről szólt, hanem szakmai fórumként is szolgált, ahol közösen vitathattuk meg a jövőbeli célokat és lehetőségeket.

Idén is megszerveztük a növényvédő szerek csomagolásának összegyűjtését és biztonságos elszállítását. Az akció évről évre népszerűbbé válik, egyre több gazda vesz részt, akik felismerik a környezetvédelem fontosságát. Az idei évben 47 termelőtől összesen fél tonna veszélyes hulladék gyűlt össze, amelyet a megfelelő helyre szállítottunk, ahol biztonságosan és az előírásoknak megfelelően dolgoztak fel. Ezzel a kezdeményezéssel továbbra is hozzájárulunk a fenntartható mezőgazdaság előmozdításához és a környezet védelméhez. Tapasztalatainkra építkezve a következő évben is folytatjuk az akciót, hogy még több gazdát ösztönözhesünk a környezetvédelmi felelősségvállalásra. Célunk, hogy a növényvédő szerek csomagolásának megfelelő kezelését és elszállítását továbbra is elősegítsük, ezáltal csökkentve a környezeti terhelést. Bízunk benne,

hogy a következő évben még nagyobb összefogással és eredményekkel gazdagodunk.

Az aratást követően, mint minden évben, a Vajdasági Agráregyesületek Szövetsége által szervezett Magyarok Kenyere programban vettünk részt. A program célja a gazdák által felajánlott búzaadományok begyűjtése, amelyet liszt formájában kerül kijuttatásra a rászoruló intézményekhez Vajdaság szerte. Idén gazdáink összesen fél tonna búzát adományoztak erre a nemes célra, amelyet Bácsfeketehegyen az Izida egyesület kapott meg 500 kg liszt formájában. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani gazdáinknak, hogy a nehéz termelési év ellenére is támogatták a programot.

Szeptemberben a hagyományos szüreti napok szervezésében is aktívan részt vettünk. Az idei évben baráti egyesületeinket láttuk vendégül, akik nemcsak Vajdaságból, hanem a Kárpát-medence számos szegletéből érkeztek rendezvényünkre. Meghívtuk őket a birkapörkölt főzőversenyre, ahol mindenki bemutathatta kulináris tudását és hagyományait. A nyári színpad mellett helyet biztosítottunk számukra, hogy együtt ünnepelhessünk és erősíthessük baráti kapcsolatainkat. Az esemény nem csupán a szórakozásról szólt; kiváló alkalmat teremtett arra, hogy a résztvevők tapasztalatokat cseréljenek, és megosszák egymással a mezőgazdaság aktuális kihívásait és lehetőségeit. A szüreti napokkal párhuzamosan immáron második alkalommal került megszervezésre Bácsfeketehegyen a Kárpát-medencei Magyar Gazdák Egyeztető Fóruma, amely szakmai diskurzusra adott lehetőséget. Ezen a fórumon a Vajdaság agráriumának helyzetét vitattuk meg, és javaslatokat fogalmaztunk meg a helyi gazdálkodás fejlesztésére. Az ilyen események hozzájárulnak a közösségek összetartozásának erősítéséhez, és lehetőséget adnak a jövőbeli együttműködések kialakítására. Reméljük, hogy a következő években még több résztvevőt köszönhetünk, és tovább gazdagíthatjuk közös hagyományainkat és rendezvényünket.

Az idei évben sikeresen pályáztunk a Bethlen Gábor Alapítványnál, aminek eredményeként 20 T-fát vércse költőládával és 3 rovarhotelt helyezhetünk ki. A vörös vércse különösen fontos szövetségese a gazdáknak a rágcsálók elleni küzdelemben, mivel egyetlen vércse akár 1 km² területen is vadászik, ezzel természetes módon segítve a mezőgazdasági területek védelmét. A költőládák kihelyezésével potenciálisan 2000 hektáron ösztönözzük vörös vércsék jelenlétét. A T-fákat a gazdák számára biztosítjuk, hogy saját földterületeiken helyezték ki, így közvetlenül támogathatják a helyi élővilág fenntarthatóságát és hozzájárulhatnak a környezetbarát gazdálkodáshoz. A T-fák nemcsak a rágcsáló-populáció szabályozásában segítenek, hanem a biodiverzitás megőrzésében is fontos szerepet játszanak. A három rovarhotel a következő helyszíneken kerülnek kihelyezésre: a nyári színpadnál, a ját-

szótérnél és az iskola udvarán. Ezek a rovarhotelek nemcsak a hasznos beporzó rovarok számára nyújtanak menedéket, de figyelemfelkeltő szerepet is betöltenek, ráirányítva a figyelmet a környezetvédelem fontosságára. A kezdeményezésünk célja a rovarpopuláció fenntartása, amely nélkülözhetetlen a növényeink beporzásához és az ökoszisztéma egyensúlyához. Ezáltal a fenntartható mezőgazdaság és a természetes élőhelyek megőrzésének elkötelezett támogatói vagyunk, leszünk. Reményeink szerint a jövőben további, hasonló környezetvédelmi programokat is megvalósíthatunk a gazdák bevonásával. Novemberben megtartottuk egyesületünk hagyományos évzáró ünnepségét, amelyet immár második alkalommal szerveztünk meg. Az esemény lehetőségét biztosított tagjainknak, hogy áttekinthessék és értékeljék az elmúlt termelési év tapasztalatait, valamint megosszák egymással gondolataikat a következő évi tervekről. Az ünnepség során részletesen átbeszéltük az egyesület 2024-ben végzett tevékenységeit, kiemelve az elért eredményeket és a jövő kihívásait. Emellett közösen lefektettük a 2025-ös év fő feladatait és céljait, ezzel is megalapozva egy sikeres új gazdasági évet. Az ünnepség baráti légkörben telt, és tovább erősítette tagjaink közösségi összetartását.

A Gazdakör irodája egész évben termelők rendelkezésére állt, ahol a Vajdasági Agráregyesületek Szövetségének falugazdája, Juhász Árpád az egyesületünk oszlopos tagja segítette gazdáinkat. Egész évben elkötelezetten támogatta gazdáinkat adminisztrációs kérdések megoldásában, így könnyítve meg számukra a munkafolyamatokat. Külön szeretnénk megköszönni neki mindazt a segítséget és odaadást, amelyet az egyesületünk és termelőink érdekében nyújtott.

Szeretnénk köszönetet mondani Kishegyes község önkormányzatának, Bácsfeketehegy helyi közösségnek, a bácsfeketehegyi vadászegyesületnek, a művelődési egyesületnek, a Vajdasági Agráregyesületek Szövetségének, a Magyar Nemzeti Tanácsnak, a tartományi mezőgazdasági titkárságnak és a Zöld Domboknak a támogatásért és segítségért, amelyet az év folyamán nyújtottak programjaink sikeres megvalósítása érdekében. Hálásak vagyunk gazdáinknak és tagjainknak is, akik munkájukkal és elkötelezettségükkel aktívan hozzájárultak közösségünk fejlődéséhez. Nélkülük egyesületünk nem lenne ilyen gazdag és színes, így együtt építjük tovább a jövőt és erősítjük közös céljainkat. Ezúton szeretnénk mindenkinek békés, boldog karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag új esztendőt kívánni. Legyen az előttünk álló év tele örömmel, egészséggel és közös sikerekkel!

Fekete Andor, elnök

A Kozma Lajos Könyvtár hírei

Októbertől könyvtárunkban is folytatódott a Ringató foglalkozás Borsodi Patyerek Orsolya vezetésével.

Szeretettel várunk minden régi és új érdeklődőt is péntekenként 17.30-kor!

Rendszeressé váltak könyvtárunkban a társasjáték estek a társasjátékozni szeretők számára. Legközelebb december 13-án találkozhatnak 19 órától, bárki csatlakozhat.

Az ovisok is ismét meglátogattak bennünket Molnár Gabriella óvónő vezetésével, ezúttal a fogakról kerestek könyveket.

Megünnepeltük a Fecske jubileumát. Ünnepi kerekasztal-beszélgetést tartott a bácsfeketehegyi helyi lap könyvtárunkban.

Megemlékeztünk Bányai János születésének 85. évfordulójára alkalmából, emléktáblát avattunk. A bronz dombormű, amely Maurits Ferenc alkotása, az irodalmár arcképét ábrázolja, a szülői házában kapott helyet. A megemlékezést követően emlékkonferenciát is tartottak.

Élő adventi kalendárium

Másodjára szervezzük meg Bácsfeketehegyen az élő adventi kalendáriumot, amelynek a lényege, hogy minden egyes nap a falu más-más pontjain, gyűlnak fel a fények az ablakban az aznapi dátummal-számmal. Az ablakkeresők feladata, hogy egy kis versike alapján kitalálják, hogy hol, melyik utcában kell keresni az aznapi adventi ablakot. Idén is nagy érdeklődés mutatkozott erre a programra ami más vajdasági településeken már évek óta működik. Szép számban jelentkeztek új családok ablakdíszítőnek, de voltak akik tavaly is részt vettek már benne és idén újra. Mindig a Tüzi elől indul a lelkes ablakkereső csapat, felolvassuk az aznapi verset és indulhat a keresés. A helyszínen, forró teával, süteménnyel, forralt borral várnak minket a házigazdák. A program végén szavazással eldöntjük, hogy kié Bácsfeketehegy

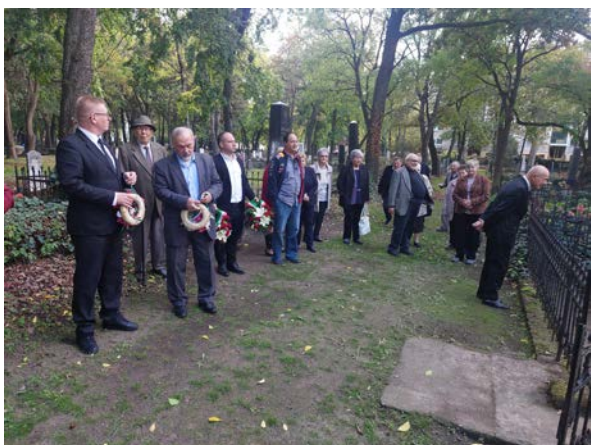
hegy legszebb adventi ablaka. Napról napra többen csatlakoznak az ablakkereső csapathoz, a minden napokban sietünk, rohanunk, nincs időnk beszélni egymással, így meg útközben beszélgetünk, sétálunk, a gyermekek mozognak, friss levegőn vannak, közössé teszi bennünk a várakozást a legszebb ünnepre az évben, hiszen az adventi időszak erről szól, hogy készülünk a szeretet ünnepére a Karácsonyra.

Bertók Csilla

BÁCSFEKETEHEGYIEK LÁTOGATÁSA KISKUNHALASON

Október 12-én a Bácsfeketehegyi Református Egyházközség küldöttsége Kiskunhalasra látogatott. Látogatásunk apropója egy jelentős (egyház) történelmi eseményről való megemlékezés volt. 175 évvel ezelőtt, 1849 januárjában Kiskunhalas ezer bács-

feketehegyi menekültet fogadott be ideiglenesen. Mintegy 320 bácsfeketehegyi családot kellett elszállásolni, élelmezni kilenc hónapon át. Ez a szomorú esemény „Mári napi szaladás” néven maradt feljegyezve gyülekezetünk történetében. Magáról a menekülésről januárban emlékeztünk meg nálunk Bácsfeketehegyen, ahol a helyi gyülekezeti tagokon kívül jelen volt

nepi műsorát. Majd ünnepi beszédek következtek, amelyeken a két település lelkészi és világi elöljárói szólaltak fel, kiemelték a két település közötti baráti és egyházi kapcsolat jelentőségét. Ezt követően került sor Kórizs József bácsfeketehegyi presbiter, helytörténész: SZILÁDY JÁNOS LELKÉSZ, A FEKETEHEGYI PRÉDIKÁTOR című könyvének bemutatására. A találkozó délelőtti része az elhunyt tanárok és öregdiákok fejfájának koszorúzásával és közös ebéddel zárult. A délután folyamán Végső István történész vezetésével ellátogattunk a régi református temetőbe, ahol a Szilády-sírkertben koszorúztunk. Ezt követően a híres Csipkemúzeumot néztük meg majd legvégül a református templomot, ahol Nt Bocskorás Enikő lelkész nő fogadott bennünket.

A következő napon, vasárnap szószékcserre történt: Kiskunhalason Nt Orosz Attila bácsfeketehegyi lelkipásztor prédikált, míg Bácsfeketehegyen Nt Bocskorás Bertalan kiskunhalasi lelkipásztor tartotta az istentiszteletet.

Orosz Attila
lelkipásztor

Végső István kiskunhalasi történész fotói

a kiskunhalasi Pásztortűz Egyesület és a református gyülekezet néhány tagja. Október 12-én viszont a hazatérésről emlékeztünk meg Kiskunhalason. Az esemény a KRE Szilády Áron Gimnázium, és a Kiskunhalasi Református Egyházközség szervezésében zajlott.

Az ünnepi megemlékezés a Szilády Áron Gimnázium Öregdiákjainak Baráti Köre őszi rendezvénye tisztújító közgyűlésével kezdődött a gimnázium dísztermében. Megnéztük a gimnázium diákjainak színvonalas ün-

CSEND - NYUGALOM - LELKI BÉKE

A nagybőjt időszaka és az elcsendesedés

„Az emberi érintkezésben a tragédia nem akkor kezdődik, amikor a szavakat félreértik, hanem amikor a csöndet nem értik meg.”

Henry David Thoreau

Olyan világban élünk, ahol lassan a csend lesz életünk legnagyobb luxusa. Folyamatosan zajnak vagyunk kitéve, amihez az evolúció során nem tudunk alkalmazkodni. Az állandó zajok mind nagyobb terhet rónak az agyunkra, amit mind több kutatás is bizonyít, nevezetesen, hogy a zajszennyezettség lesz az emberiség következő nagy egészségügyi krízise, amely képes akkor kárt okozni, mint pl. a légszennyezettség. A világ zaja állandóan zúdul ránk, pl. a folyamatos propaganda formájában igyekszik elterelni figyelmünket a céljainkról, a helyesről. Van, aki azért keresi a lármát, a társaságot, hogy ne kelljen önmagával egyedül lennie, mert nem akar/tud szembenézni saját belső érzéseivel és félelmeivel, a feszültség levezetésének megoldását a tivornyázásban, a szerhasználatban (dohányzás, italozás, kábítószer, gyógyszer) tudja őszintén vállalni életét.

Mások a csend elől más függőségekhez menekülnek: vásárlás, körömrágás, kényszeres cselekedetek, munkamánia, stb. A hallórendszerünk napi 24 órában működik. A szemekkel ellentétben, amelyeket szemhéjak védenek, a füleknek nincs védelme. Ezért a füleink mindig éberek, soha nem pihennek. Az állandó zajszennyezés már-már odáig juttatott bennünket, hogy ha nincs körülöttünk láрма, gyakran mi keresünk valamilyen hangforrást, miután ilyenkor a hallgatásra, mint ellenségre tekintünk. Hiába fogjuk a telefonra, internetre, rádióra vagy a TV-re, nem ezek okozzák a problémát, hiszen ezek semleges eszközök, bekapcsolásukkal mi okozzuk a gondot, mi nem tudjuk korlátozni használatukat. Arra nem is gondolunk, hogy ezek az eszközök távol tartanak bennünket a családtól, barátoktól, időnként még a hivatásunktól is. Pedig az otthoni beszélgetések segítenének elmélyíteni a családtagok közötti kapcsolatot, növelik a bizalmat, erősítik az összetartozást, csökkentenék a bennünk lévő feszültséget. Könnyebb a TV-t bekapcsolni, mint megszólítani az családtagokat, mert az erőfeszítést igényel, akárcsak beszélgetésbe elegyedés egy baráttal, vagy akár egy vadidegennel. Nem szá-

molunk azzal, ha családtagjainkat, barátainkat mellőzzük, kiürülnek emberi kapcsolataink, eltávolodunk egymástól. Hiába bújunk az elfoglaltságunk mögé, azzal indokolva az időhiányunkat, a családi, baráti beszélgetés legtöbbször nem idő, hanem akarat kérdése.

Közben a médiából zúdul ránk a hangszemét, a hírözön, olyan mennyiségben, ami már meghaladja információfeldolgozási képességünket, s oda vezet, hogy észlelési – és megértési zavart okoz bennünk. A végeredmény az lesz, hogy a hallott információkat a központi idegrendszer nem tudja kellő hatékonysággal és pontossággal feldolgozni. Így az üzenetek végtelen sora, áthalad az rajtunk, de annyira eltompítja érzékeinket, lelkileg elfásít bennünket, már nem tudunk kellő mértékben reagálni az elhangzottakra.

Hová vezet mindez? Kimutatások szerint a zaj, csak Európában 16 600 korai halálesetért és több mint 72 000 kórházi kezelésért felelős évente. Bebizonyosodott, hogy a hosszú távú zajkitettség, expozíció nem csak halláskárosodást, fülzúgást és hangérzékenységet okoz, hanem szív és érrendszeri betegségeket is okozhat vagy súlyosbíthat! Hozzájárulhat a 2-es típusú cukorbetegség kialakulásához

Kép (pixabay) : „A csend meg van áldva azzal a funkcióval, hogy utat mutasson és észhez térítsen.” Papp Ádám

is, alvászavarokat, stresszt, mentális problémákat okozhat, és csökkentheti a gondolkodási képességeket, beleértve a memória- és figyelemzavart is. A zaj (hamis vagy félrevezető információ) elnyomhatja, blokkolhatja az igazán fontos dolgokat, amelyekre szükségünk lenne a pozitív növekedés felé történő haladásunkhoz.

A hangos, nyugtalanító zajok serkentik, az agynak azt a részét (amygdalát), amely szabályozza a túlélési ösztönöket. Ez mozgósítja a szervezet „harcolj vagy menekülj” reakcióját, amivel a test adrenalin és a kortizol ostrom alá kerül. Anélkül, hogy egyén tudatában lenne, a pulzusszáma és a vérnyomása az erekbe szökik, ami, határozottan, káros mindenki

Kép (pixabay): „Mindannyian utazók vagyunk e világ vadonjában, és talán a legnagyobb kincs, amire utunk során akadhatunk, egy őszinte barát.” Robert Louis Stevenson

számára. Tekintve, hogy a kisebb zaj gyakran nem ébreszt fel bennünket az alvásból, ám az agyunk érzékeli és feldolgozza ezeket az ingereket, és az akusztikus stresszre is kortizol és az adrenalin termelésének fokozásával reagál. Ez is kiválthat szív- és érrendszeri betegségeket és egyéb egészségügyi szövődeményeket. Negatív hatása van pszichére is, főleg, ha folytonosan kellemetlen zajnak vagyunk kitéve. Kellemetlen nyomást érezhetünk a testünk különböző részein, stresszesnek érezhetjük magunkat, jelentkezhethet fejfájástól, vagy migrén. Különösen a tartós éjszakai zaj, rontja az alvásminőséget, szorongást, pánikrohamot, depressziót okozhat.

Furcsa lények vagyunk mi emberek. A csend Janus arcú: egyszer megnyugvást, felszabadulást hoz, máskor meg zavarba ejtő, vészjósló szinte fenyeget minket, mert úgy érezzük, mintha örökké tartana. Ha nyugalmat, békét hoz nekünk, vonzódunk hozzá, ha pedig félelmet, unalmat, elszigetelődést, magányt, fáj-

dalmat okoz, igyekszünk távol tartani magunkat tőle.

Miért nem engedjük be a csendet gyakrabban az életünkbe? Menekülünk a előle, miközben érezzük, hogy nagy szerepe van embertársainkkal való bensőséges viszonyt kialakításában, de az alkotómunka sem képzelhető el nélküle. Mégis, mitől félünk ennyire? Valószínűleg a csendben előjönnek azok a fontos gondok, melyek hiányoznak az életünkből: elszigeteltség, belül űrt, bánatot érzünk, bánatot, máskor meg nyugtalanító a csend. Még a magány érzésére sem hivatkozhatunk, mert a magány sem feltétlenül csak akkor van jelen, ha egyedül vagyunk, akkor is érezhetjük magányosnak magunkat, ha rengetegen vesznek bennünket körül.

Szükségünk van a belső nyugalom megteremtésére, az elcsendesedésre, a modern világ zajos és rohanó életritmusa mellett, hiszen a mai ember szenvedése, nehézsége, betegsége abból származik, hogy az agya állandóan foglalkoztatva van. A lelki egészség szempontjából is szükséges a csend és a befelé fordulás, ami hatással van az agyműködésre, hiszen csökken a stresszhormonok plazmaszintje, a feszültség, fáradtság. Másrészt a nyugalom képes megnövelni az endorfinszintet, javulnak az emlékezeti funkciók és a kreativitás, stb. Lényegében a belső béke ott van előttünk, csak meg kell ragadnunk, mindössze meg kell szabadulnunk rossz szokásainktól. Pl. ha azon gondolkodunk, mi történt a múltban, máskor meg azon, hogy mi lesz a jövőben. Pedig minden pillanat, amit nem a mostban töltünk, egy elvesztegetett pillanat. “A múltban élni annyi, mint meghalni a jelenben.” Figyelmeztet B. Belichick ha sikerül kizárni a külső zajokat, belső világunk felé fordulhatunk, képesek leszünk hátra hagyni az aggodalmakat és az elvárásokat, a stresszt. Megtapasztalhatjuk lelkünk őszinte hangjait, megtalálhatjuk belső nyugalomunk forrását. Az elcsendesedésben, elménk felszabadulhat a külső ingerek nyomása alól, ezzel teret ad a kreatív gondolatoknak, új ötleteknek, javítja a koncentrációs képességet. Elgondolkodtató Wayne W. Dyer ezzel kapcsolatos véleménye is: “A béke annak az eredménye, hogy átképzéd az elmédet arra, hogy az életet úgy dolgozza fel, ahogyan az van, és nem úgy, ahogyan szerinted lennie kellene.”

Dr. Kasza Bálint

AKKOR GONDOLKOZZUNK ...?

...hallgass gyerek, ezért apádat lecsukhatják!

és, mint várható (volt), jött is egy csattanó pofon. Abban az időben, nem a gyerek „nevelte” a családot, hanem a biztonság okából inkább őt a szülei. Ez történt, úgy 1963-ban, amikor megváltozott az országunk neve FNRJ-ről, SFRJ-re, a címerben meg őt helyett, hat fáklya lett. Ezt vette észre e sorok írója, szemfüles kisgyerek korában, majd kisokosan bejelentette, hogy másik országban élünk, mint eddig. Na, erre következett az atyai ijedelem, a fent említett módon. Igaz, hogy mégis legyen az esetnek legyen happy end-je is, az éppen ott levő apám kollégája, megjegyezte, hogy hallod, valamit mondott erről a rádió (akkor még TV nem volt), de a pofon az érvényben maradt, tanulságként, hogy ne mondjak ki mindent, még ha igaz is. (Sajnos nem sokat tanultam belőle, ilyen vagyok)

Na, ebben az időben, amit többnyire ma csak átkosnak nevezünk, megtörténhetett, hogy „jól értesült” polgártársaknak köszönve a szülő, mivel a kiskorú gyerek nem felelős még szóbeli vétkéért, a Goli Otokra (Magyarország, Derecske) is eljuthatott.

Pedig az igazat megvallva, pl. én csúnyán beszélni/káromkodni, nem is a szülői házban tanultam (pedig ezért is édesapám felelt volna), hanem, olyan fontos társadalmi intézményekben, mint a Burma (később Orjen, ma egy része Bacardi), Bútorokcsma (ma már nincs), vagy a Bikakocsma (később rövid ideig Pokol ma már ez sincs) ahova édesapámat kísértem fröccseire. Én málnát kaptam, és megfelelő „szalonképes” nevelést id. Juhász Bálint, id. Török Karcsi és id. Bútor Gabi bácsiktól. Amúgy nem káromkodtam, mivel ezért verés járt volna. Nekünk nem jutott láger szocializmusból, amit a lengyelek jutalomként a magyarok meg a háborúban betöltött szerepükért kaptak, a mi emberarcú a proletárdiktatúra által vezetett népi demokráciánk valamennyire más volt. még a nevében is benne volt a demokrácia (Demokratska Federativna Jugoslavija). Túlélni nem volt nehéz, érvényesülni már trükkösen lehetett.

Miért szenvedek ennyit, látszólag nem is túlzottan fontos dolgokkal? A demokrácia, a liberalizmus, magyarul szabadság, függetlenség, terminusok, használata, helytelen alkalmazása, és a velük való viszály miatt a médiákban, amivel a népet hülyítik. A nép nem hülye és ezzel visszaélve elérték a főleg

„demokraták”, hogy a nép ne törődjön a politikával, és azt tegyenek, amit csak akarnak, naná, a nép kárára. Így eljuthattunk oda, hogy közénk meg beköltöztek az egyiptomiak. Ők hitbuzgó muszlimok, akik több nejtől (nem hivatalosan, csak a vallásuk szerint, ami megengedi) több gyereket nemzve, többségi néppé fejlődnek... Ezek a vehabiák szerbül vagy magyarul wahnáb harcosok 18. századból fanatikus, erőszaktól sem mentes fellépéssel és ideológiájuk napjainkig érezteti hatását az iszlám világban, vagy itt Európában is, amit el akarnak foglalni. Mint egy „alvó” hadsereg csak a parancsra várnak, hogy a nem popsival az ég felé imádkozókat kinyírják. Invazívak, mint a tarack. A már említett liberális erők, ezeket szövetségesként tartják a konzervatív őslakók (mi, meg, a többi naiv marha majom) ellen.

Szabad sajtó, független újságírás. Ugyan mitől? Az igazságtól? Igen, más már nem is zavarja őket, csak ez a maroknyi csökkent konzervativizmus, keresztény konzervativizmussal. Még ha bejön nekik az is, hogy elveink árnyalati különbözősége miatt egymásnak ugrasztanak bennünket, a világ az övéké lesz.

Ne féljenek, mint másra is, van erre is megoldás. Mivel Európa népei eléggé „turista” fajták, pár száz évenként népvándorlást csináltak, hát kerekedjünk fel most is, hagyjuk itt e már amúgy is leélt vidéket a betolakodó menekülteknek. (ezek már véletlenül nem wahnábok, mellékesen) Mennyünk el, menekültként, Kelet Afrikába, ahol van annyi legelő, hogy az elmúlt évezredet megismételhetjük, csak kerüljük, az amúgy békés elefántokat, mert nem szeretik, ha útjukba van valaki. Csak állandó utakat használnak. Ez mellett legyünk az ENSZ védelmében levő menekültek, nem firtatják ki elől, csak védhessenek. Mivel ez újévi szám, mindenkinek ott január elsején legyen a szülinapja, ja és dobja el az igazoló okmányait.

Ezen gondolkozva kellemes Karácsonyi Ünnepeket Boldog Újévet

Bíró Csaba

Ui.: Liberális kollégáimmal szemben, minden szóért vállalom a felelősséget.

Karácsonyi bábszínház

Idén is örömmel készítjük karácsonyi bábelőadásunkat a gyermekek számára, melynek címe: Karácsony a hegyekben. Hálás a szívünk az új

generációért, akik kitartóan és szorgalmasan gyakorolják a szerepüket, név szerint: Faragó Petra, Halász Lídia, Bertók Zalán és Szolga Roland. Felkészítőjük Farkas Gabriella és koordinátor Halász Sámuel. December folyamán a kishegyesi község óvodáin és iskoláin túl több felkérésünk van Vajdaság településeiről. Iskolák, óvodák, gyülekezetek és

művelődési otthonok várják gyermekeinket és az általuk életre keltett bábokat. A Gyermekmisszió szervezésében magyar és szerb nyelven is előtűdják adni

a karácsonyi bábdarabot. Ily módon is szeretnénk elvinni a karácsony örömét sok-sok gyermek részére. Jézus születése igazi csoda, mely által megtapasztalhatjuk Isten szeretetét és jóságát.

„Dicsőség a mennyekben az Istennek, e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!”

Halász Renáta

Falugazdász hírek

Az eAgrarban intézendő ügyek az idei évben is sokrétűek voltak, újabb újdonságokkal, és kihívásokkal. Szerencsére a termelőkkel közösen idén is megbírtuk velük. A falugazdász köszöni a termelők türelmét, azokban az időszakokban, amikor sort kellett várniuk az ügyintézéshez, a kedvességet, és a bizalmat.

Jövő évben is számíthatnak a termelők a falugazdász szolgáltatásaira, az iroda továbbra is nyitva fog állni előttük hétfőnként és csütörtökönként Feketicsen, és keddenként Kishegyesen.

A tél folyamán újra előadásorozatot tervezünk tartani, melyeken szívesen látunk minden érdeklődőt. Az előadásokról január folyamán lesznek információk. 2025 januárjától újra el kell végezni majd a gazdaságok felújítását, és amikor lehetséges lesz az ePodsticaji felületen a területalapú támogatást át kell adni.

Ezt a folyamatot még megelőzi az, hogy a bevetett, és

a tervezett tavaszi vetésű kultúrákat is be kell írunk az adott parcellára ahol vannak/lesznek! Ez nagyon fontos, mivel a gazdaságoknak naprakésznek kell lenniük.

Jelen információk szerint a területalapú támogatás mellett az üzemanyag-támogatás is folytatódni fog, itt továbbra is fontos lesz az, hogy a jövő évi számlákon is szerepeljen a gazdaság szám.

Jelen információk szerint újdonság lesz a vetőmag-támogatás, mely csak akkor lesz igényelhető ha a termelő számlát tud rá felmutatni. Ez a támogatás a fémzárolt „sertifikovano” vetőmagokra fog vonatkozni, és 2024 augusztus elseje utáni számláknak kell lennie. A beadás menetét a későbbiekben fogjuk megtudni.

Minden termelőnek és nem termelőnek is Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és Boldog Újévet kíván,
Juhász Árpád, falugazdász.

BOLDOGSÁG – EGÉSZSÉG-BETEGSÉG

„Az egészség a legnagyobb ajándék, az elégedettség a legnagyobb gazdagság, a hűség a legjobb kapcsolat.”

Buddha

„Az ember feláldozza az egészségét, hogy pénzt keressen. Aztán feláldozza a pénzét, hogy visszaszerezze az egészségét. És mivel olyan izgatott a jövőjével kapcsolatban, hogy elfelejti élvezni a jelent, az ered-

Kép (pixabay): Boldogság: érzelmi állapot, a sorssal és a körülményekkel való teljes elégedettség.

mény az, hogy nem él sem a jelenben, sem a jövőben: úgy él, mintha soha nem halna meg, és aztán úgy hal meg, hogy soha nem is élt igazán.” A megelégedés nemcsak egy érzelmi állapot vagy egyfajta pozitív életfelfogás, hanem belső harmónia, testi-lelki

Kép (pixabay): „Ha nincsen erős, elfogadó szeretet férj és feleség, szülő és gyermek között, akkor nincs megértés a nagyobb közösség tagjai iránt sem.” Dean Ray Koontz

egészség állapota és összefüggésben áll a testünkben zajló kémiai folyamatokkal is: csökken a stresszhormonok termelődése (pl. kortizol), az alacsonyabb szint csökkenti a gyulladásos aktivitást. Nem csak a stresszhormonok szintje csökken a boldogság megéléséért több hormon is felelős: az endorfin, a szerotonin, az oxitocin és a dopamin. Az endorfin fájdalomcsillapító, az oxitocin csökkenti a feszültséget, a szerotonin jobb kedvre derít, az elégedettségünket a dopamin fokozza. Ezért is érdemes a pozitív

Kép (pixabay): „Ha uralni tudom a boldogtalanságot, nem lesz hatalma fölöttem.” Robert Craig

érzelmeinkre összpontosítanunk, mert általuk mértékadóbb, rugalmasabb, alkalmazkodóbb és elégedettebb emberekké válhatunk. A pozitív lelkiállapot közvetlenül is kedvez az immunműködésnek, szemben azokkal, akiket főként a földi örömök tesznek boldoggá. Boldogságuk erősen függhet a külső körülményektől, törekény lehet, ezért stresszebb az életük, ami pedig gyengíti az immunrendszerük aktivitását.

Amennyiben csökken „Sokkal több boldogság van a földön, mint ahogy általában hiszik, de az Emberek legnagyobb része soha föl nem fedezi őket.”

Dr. Kasza Bálint

Ünnepi hangulatban

Az idei évben sem tétlenkedett egyesületünk tagsága. Szeptember elején egy fergeteges szüreti felvonulással indult az évad. Ezt néhány vendégszereplés követte, a

Mákvirág és a Kónya táncegyüttes a VI. Magyar ízek és hagyományok fesztiválján járt. A szeptemberi hónap végén a Vajdasági Magyar Táncháztalálkozón és Sokadalmon öregbítették Bácsfeketehegy hírnevét a Kónyás táncosok. Tamburásaink Kúlán jártak egy zenei továbbképzésen, melyet a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezett.

Fontos megemlíteni a vendég előadásokat is melyeket befogadtunk és helyet adtunk nekik, ilyen volt a Szekér Színház előadása, a Bolond Istók, valamint a magyarkanizsai Ördögcsáklya táncegyüttes Rítusok elnevezésű szerkesztett táncszínházi előadása.

Az év vége felé közeledve talán mindenkin érződik az éves fáradtság, de egyesületünkben igyekszünk ennek jelét nem mutatni. December végén mindig igyekszünk egy meghittebb köntösbe varázsolni egyesületünket, és emellett a szülőknek, a falu közösségének egy szerkesztett műsorral megköszönni az egész évben való bizalmukat felénk.

Az idei évben Karácsonyfa de magas címmel készül egy szerkesztett műsor, ahol megmutatkoznak népi énekes növendékeink, tamburásaink, valamint nép-

táncszakosztályaink a legkisebbektől a felnőttekig.

Az előadásban közreműködik Vajda Noémi és Csorba

– Bagi Valentina népdalénekesek, valamint a szabadkai Juhász Zenekar. Az előadás szerkesztője Szakál Nikolett és Szakács Tamás.

Szerkesztett műsorunkat december 21 – én fogjuk bemutatni a bácsfeketehegyi színházteremben, este 18.00 órától, ahová várunk mindenkit szeretettel. Az előadást követően egyesületünkben táncház veszi kezdetét, mindeközben a szülőknek meleg teával, forralt borral készülünk.

Várunk mindenkit sok – sok szeretettel!

Hangolódjunk együtt a Karácsonyra!

Szakács Tamás

Az egészség a legnagyobb kincs

Hiszem, hogy a bácsfeketehegyi Fecske karácsonyi számának olvasói is egyetértenek velem abban, hogy az év vége mindig egy olyan időszak, amikor a lelkünkben egyfajta lezárásra, számvetésre van szükségünk. Mi volt, ami sikerült? Mi az, amit elértünk, és mi az, ami talán majd a következő évben válhat valóra? Kérdések, melyek egyben válaszok is. Elindítanak bennünk egy sor gondolatot, amelyek segítenek abban, hogy a múltat értékelve, bizakodva várjuk a jövőt.

A számvetés idején ránk törhetnek kínzó, fájó gondolatok is. Miért kellett tragédiákat megélnünk, szeretünk, barátunk, vagy jó ismerősünk elvesztését, betegséget, anyagi gondokat. Mi vár ránk az előttünk álló időszakban?

A jó, és a rossz is része az életünknek, és nem mi döntjük el, hogy miből mennyit, és mikor kapunk. Nem lehet válogatni, aminek jönni kell, azt nem bírjuk elkerülni, és csak a bizakodás marad számunkra, hogy a múltó idő begyógyítja a sebeket, új célokat mutat, amelyekért érdemes újra élni, örülni a jónak, vállalni a kihívásokat.

Az évvárás és évkezdés ideális alkalom arra, hogy köszönetet mondjunk azoknak, akik mellettünk álltak, és hogy hálát adjunk mindazért, ami eddig formálta életünket.

Így hát búcsúztassuk el az óévet tisztelettel, miközben az új esztendő kapuján belépve építsünk új álmokat, terveket, és szeretetteljes kapcsolatokat.

Az új év mindig egy új kezdet, egy új fejezet a könyvünkben, amelyben Teremtőnk örömeire minden egyes nappal új történetet írhatunk.

Életmódváltás: miért, és mikor kezdjük?

Az év vége mindig tökéletes időszak arra, hogy átgondoljuk életmódunkat, és elhatározzuk: ezután egészségesebben és tudatosabban élünk. Miért, és mikor érdemes belevágni, és hogyan érhetjük el, hogy ne csak múltó fogaalom legyen belőle?

Tudnunk kell, hogy az életmódváltás egy olyan folyamat, amely a testi és lelki jólétre összpontosít, egy új, egészségesebb életstílus kialakítását célozza. Nem szükséges egyetlen nap alatt drámai változásokat eszközölnünk – a kis lépések is nagy hatással lehetnek.

A helyes táplálkozás, a mozgás és a stresszkezelés mind hozzájárul ahhoz, hogy jobban érezzük ma-

gunkat a bőrünkben. A tudatos étkezés segít abban, hogy pozitív energiával töltsük fel a testünket, míg a rendszeres mozgás javítja a fizikai és mentális egészségünket. A lelki egyensúly is fontos szerepet játszik, hiszen a stressz kezelésével, csökkentésével könnyebben elérhetjük a kívánt eredményeket.

Ne feledjük, hogy az életmódváltás nem verseny – az a lényeg, hogy elinduljunk, és minden egyes lépés egy kis győzelem legyen az úton. Kezdjük el most, még ma, és figyeljünk arra, hogyan változik meg az életünk!

Az életmódváltás nem csupán a külsőkről szól, hanem arról is, hogy gondoskodjunk magunkról és élvezzük az életet. Kezdjük el kicsiben, de kezdjük el még ma – a jövőbeli önmagunk hálás lesz érte!

Egészségünk őrei az őszi-téli időszakban

Amikor beköszöntenek a hűvös hónapok, szervezetünk fokozott figyelmet igényel. Az immunrendszer erősítése, az energiaszint fenntartása és a betegségek megelőzése ilyenkor kiemelt fontosságú. A savanyú káposzta és a sült tök két olyan hagyo-

mányos étel, és alapanyag, amely egyszerre kínál gasztronómiai élményt és természetes támogatást egészségünknek. Lássuk, miért érdemes őket beépíteni az étrendünkbe!

Savanyú káposzta – az immunrendszer bajnoka

A savanyú káposzta a fermentált ételek királynője, amely generációk óta az egészséges táplálkozás alapjára. Fermentálás során a káposzta tejsavas erjedésen megy keresztül, amelynek köszönhetően probiotikus baktériumokban gazdag lesz. Ezek a jótékony baktériumok nemcsak az emésztőrendszert segítik, hanem a bélflóra egyensúlyának fenntartásával erősítik az immunrendszert is. Ne feledjünk, ha nincs rendben az emésztésünk, akkor nagy veszély leselkedik a testi és lelki egészségünkre.

A savanyú káposzta főbb előnyei: Egyik legjobb természetes forrása a C vitaminnak amely antioxidásként kulcsszerepet játszik a sejtvédelemben, gyulladások csökkentésében, és a fertőzések elleni védekezésben. Rostban gazdag, ezért elősegíti az emésztést, támogatja a bélmozgást és hozzájárul a hosszabb teltségérzethez. Kalóriaszegény, és így módon ideális választás diétázóknak vagy azoknak, akik szeretnék

kontrollálni a testsúlyukat. Gazdag a tápanyagtartalma, és ez mellett tartalmaz B-vitaminokat, ásványi anyagokat (például vasat és káliumot), amelyek az energiaellátásban és a sejtek regenerációjában játszanak szerepet.

A savanyú káposzta fogyasztása nyersen a legelőnyösebb, mivel így őrizhetjük meg probiotikus tulajdonságait, de remek alapanyag finom töltött káposzták, és saláták készítéséhez is.

Sült tök – a természet édessége

A tök, különösen sütvé, nemcsak laktató és ízletes, hanem igazi vitaminbomba is. Magas béta-karotin-tartalmáról ismert, amely az A-vitamin előnyaga. Ez a tápanyag nélkülözhetetlen a bőr, a szem és az immunrendszer egészségéhez, valamint antioxidánsként is működik, védelmet nyújtva a sejtkárosodás ellen.

A sült tök főbb előnyei: Béta-karotin és A-vitamin tartalma támogatja a látást, a bőr egészségét és az immunrendszert. Magas C- és E-vitamin-tartalma segít a szervezet gyulladással kapcsolatos folyamatainak csökkentésében, erősíti a szervezet ellenálló képességét. Gazdag ásványi anyagokban, káliumtartalma hozzájárul a vérnyomás szabályozásához és a szív- és érrendszer egészségéhez. Alacsony kalória, és magas rosttartalma hosszabb ideig tartó teltségérzetet biztosít, miközben kíméli az emésztőrendszert. A sült tök rendkívül sokoldalú, önmagában is tökéletes csemege, én kis fahéjjal ízesítve szoktam elkészíteni.

Ahhoz, hogy a hideg hónapokban is energikusak és ellenállóak maradjunk, érdemes a savanyú káposztát és a sült tököt rendszeresen fogyasztani. Ezek az egyszerű, mégis rendkívül tápláló alapanyagok bizonyítottan segítenek megerősíteni az immunrendszerünket, és hozzájárulnak a betegségek megelőzéséhez.

Válasszuk a természet adta megoldásokat – az egészségünk hálás lesz érte!

Végezetül a bácsfeketehegyi Fecske olvasóinak, békés, boldog karácsonyt, elérhető célokban bővelkedő új esztendőt kívánok. Vigyázzunk egymásra, és vigyázzunk az egészségünkre, mert abból csak egy van.

Pál Károly

Árhullám, áradás, árvíz....

Az elmúlt hetekben a médiában szinte minden hírekben hallhattuk ezeket a fogalmakat. Nem alaptalanul. Igaz, néha a fogalmak nem a legpontosabban voltak használva. Mi itt a Telecskai – dombok déli lankáin talán másképpen tekintünk ezekre a hírekre, mint azok, akiket érintett ez a nem mindennapi hirtelen kialakult jelenség. Domborzatilag nézve mi magasabban fekszünk, mint a Dunán eddig mért legmagasabb árhullám szintje.

A szél, csapadék, földrengés, földcsuszamlás, kőomlás mind természeti jelenség. Ezt emberi erő nem tudja megakadályozni, csupán védekezni tud ellene, hogy megvédje életét, vagy javait.

Tájunkon a több évtizedes csapadékmennyiség havi átlaga 56 mm. Ez a mennyiség ritkán hull le egyszerre, még ritkábban nagyobb mennyiségben. Nem mindegy, hogy több napon át, megszakításokkal esik, ami normálisnak tekinthető, vagy néhány óra alatt, ami mindenképpen rendkívüli jelenség. A meteorológiai megfigyelések és feljegyzések alig több mint száz éves múltra tekintenek vissza. Rendkívüli csapadékmennyiség esetén valószínűség-számítási elmélet alapján kiszámítható, hogy az milyen gyakorisággal fordulhat elő. A számítás alapján rendkívüli csapadékmennyiség gyakran több száz évben egyszer előforduló jelenség lehet. Több mint tíz évvel ezelőtt történt, hogy Topolyán kisebb területen egy! mérési adat alapján nyolcszáz évben egyszer előforduló esőmennyiség hullott fél óra leforgása alatt. Nálunk szeptember – október elején, nem egész egy hónap alatt több mint 100 mm eső hullott szakaszosan. A súlyos szárazság után a föld, mint a száraz szivacs itta magába az esővizet. Minden bizonnyal többet is be tudna inni.

Súlyosak a következmények ott, ahol több havi átlag eső esik le néhány nap alatt és a föld csak kis mennyiséget képes elszivárogtatni. Ilyen eset történt nemrég Bécs környékén és legutóbb Jablanica közelében. A hirtelen lezúduló víztömeg a vízelvezető patakokból, folyócskákból mindent elsodró folyamat csinál, még mielőtt az a fogadó folyómederbe kerülne. Az ilyen rendkívüli természeti jelenségek súlyos károkat okoznak, sajnos, ami a legértékesebb emberéleteket is elvesznek. A fogadó folyómederben pedig hirtelen kialakul az árhullám.

Árhullám keletkezik, amikor nagyobb mennyiségű víz kerül a folyómederbe, amit szabályozni kell. Áradásról beszélünk, amikor a vízszint megközelíti a meder partmagasságát, majd amikor a folyó kilép a medréről és elárasztja a gátakkal védett árterületet. Árvíz van, amikor a víz a gát mögé, a védett területre folyik. Ez legtöbbször gátszakadás következménye.

A gátszakadást megelőzi a suvadás. Ritkán halljuk ezt a kimondottan magyar szakszavat. Amikor a földgátat az áramló árhullám alámossa, tömege meglazul és a meggyengült szakaszon pillanatok alatt összerogyik a gát. Ez egy szemmel alig ellenőrizhető és gyorsan kialakuló változás. Ezt nevezik suvadásnak.

Az árhullám nagysága – magassága alapján lehet előrelátni és szervezni a megfelelő fokozatú árvízvédelmi készültséget, ami lehet első- másod- harmad- vagy rendkívüli fokozatú. Az árhullám megjelenésével a mederben felgyorsul a víz áramlása. Az árhullám, ha nem kap utánpótlást az első hulláma a legmagasabb, a legveszélyesebb.

Megjegyzem, 2006-ban, amikor a Dunán és a Tiszán

nálunk az eddig mért legmagasabb árhullám vonult le alkalmam volt látni a tetőzés napján. Akkor az áradás folyamatos utánpótlást kapott. Félelmetes látvány volt. A tv képernyője az ilyen látványt nem tudja élethűen érzékeltetni, egészen más érzés azt megélni a helyszínen.

A védekezésben óriási jelentősége van a védőművek állapotának, a műszaki felkészültségnek, a fegyelmezett védekező munkának. A védőművek leggyakrabban földgátak. Újdonság, de nálunk is vannak már a helyszínen összeszerelhető fém mobilgátak. Alkalmazásukra tudtommal még nem volt szükség. A médiának köszönhetően jól követhető volt a Duna áradása Ausztria és Magyarország területén.

Bécs környékén néhány nap alatt 300 – 400 mm eső hullott. A lehullott eső után újabb nagyobb mennyiségű eső nem esett, így a kialakult árhullám nem kapott utánpótlást. Ennek ebben az esetben komoly jelentősége volt. Kisebb területen, Ausztriában lehullott egy kevés hó, ami a híreket hallgatva tovább fokozta az aggodalmat, véleményem szerint alaptalanul. Magyarországon minden szinten teljes volt a készültség. Szóbeszéd volt, hogy rossz a gátak állapota, nincs ez, nincs az. A valóságban a védekezés résztvevői a védőművek állapotával, mobilgátakkal, a védekezés szervezettségével végig fegyelmezettek, összehangoltak és felkészültek voltak.

Kisebb árvíz mégis volt a teljes ellenőrzés mentén. A megáradt Duna a megduzzadt Lajta és Rába folyókat visszaduzzasztotta olyan mértékben, hogy fennállt az ellenőrizetlen gátszakadás veszélye. Erre is felkészültek a korábbiakban. A védőgátba korábban beépítettek kaput, aminek végszükség esetén történő megnyitásával ki lehet engedni a vizet az árterületről. Ezzel a művelettel tudatosan elárasztanak olyan területet a

védett övezetben, amely erre tervszerűen elő van látva, megóvva komolyabb javakat, sőt emberéleteket. Szakmailag teljesen megalapozott felelősségteljes az ilyen döntés. Nálunk ilyen védőmű még nem létezik.

Budapesttől lefelé a levonuló árhullám lanyhult. A Duna mentén elterülő két nagy természetvédelmi terület (Gemenci erdő, Kopácsi rét) árterület is, nagy mennyiségű vizet tud befogadni. Az árhullám mire Szerbia határára ért az alacsony vízállás mellett szinte teljesen elvesztette az erejét és nem okozott komolyabb védelmi intézkedést. Utánpótlást pedig nem kapott.

Boszniában, Jablanica környékén a lezúduló víztömeg földcsuszamlást, kőomlást idézett elő. A vízár mellett mindez tovább fokozta a rendkívül súlyos helyzetet. Házak dőltek romba, emberéletek veszttek el. Tapasztalatból tudom, hogy a későbbiekben szakmai körökben lesznek kiértékelései a rendkívül súlyos esetnek, amiről a nagy nyilvánosság már kevésbé lesz tájékoztatva. Ilyenkor több más korábbi mulasztásra, szakmai figyelmeztetés figyelmen kívül hagyására is fény derülhet...

Hallgató Imre
okleveles építőmérnök

Nyugdíjasok, vagyis a szép korúak, krónikája

Megegyeztünk Lacussal meg Garaival, mivel, a korosztály eléggé nagy arányban van képviselve a lakosság számában, így méltányosan kellene a velük foglalkozó témának is szerepelnie lapunkban. Érthetően, az ifjúság a jövő záloga, de ők a már említett korosztály terméke.

Na, ilyen üres szalma cséplést kaphat olvasónk akármilyen médiatermékben, legyünk „fecskések” és tömören, velősen értesítsük a kedves olvasót.

Így az év januárjában volt egy más helységekből is tradicionálisan látogatott teadélutánunk, nagy sikerrel. Februárban szervezve voltak a rehabilitációs fürdők látogatása szervezetünk segítségével, mi sikeresen is zajlott le az érdeklődők körében.

Márciusban, lezajlott a Nőnap bál, majd a Vörös Kereszt szervezetünk segítségével osztott segélycsomagokat a rászorulóknak.

Áprilisban anyaszervezetünkkel segítettük szintén szükségcsomagokkal segítettük tagjainkat.

Májusban az Izidásokkal virágokat ültettünk és nagy-takarítást hajtottunk végre.

Májusban megszűnt Misó titkárunk eredményes gyümölcsöző munkakapcsolata.

Prózai dolgok következtek. Csepegett a víz, nem működött a fixtelefon, meszelés, ma direkt már szépek vagyunk.

Részt vettünk a már klasszikus meggy és szüreti napok rendezésében.

Sport versenyen voltunk Nagybecskerekén.

Júliustól, új munkatárs az irodában Garai Ferenc. Isten hozott és jó munkát. Megjegyeznénk, még hogy van billiárd asztalunk és billiárdozni is lehet. Akit érdekel, beszélje meg a vezetőséggel.

Tradicionális (úgy látszik nálunk sok ilyen van) megünneplését a 80.éveseknek az idén nem ajándékokkal, hanem közös ebédrel tettük. Ez mellett bálak szervezésére és a vidékiek látogatása volt még tevékenységünk nagy része.

A folyamatos tevékenységünkhöz beszereztünk elegendő irodai kellékeket, így most már csak munkára fel. Készül a jövő évi falinaptár is.

Látogassák irodánkat együtt sokkal eredményesek lehetünk. Még megjegyzem a megszokott szemvizsgán kívül, hallásvizsgálatot is szervezünk.

Nagyon boldog újévet kívánunk.

B.Cs.

A vers ünnepe

Megtartották a Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót

Hétfvégén Bácsfeketehegyen tartották meg a XXVIII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót. Vidékünk egyik legrangosabb ilyen jellegű eseményén közel ötven gyermek és fiatal vett részt. A szervező a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete volt, a helyszín pedig a bácsfeketehegyi színházterem.

Hajvert Ákos, az egyesület elnöke lapunknak elmondta, hogy hamarosan a harmadik évtizedet ünnepelhetik.

– Óriási dolog egy szervezet életében, hogy egy rendezvényét több évtizeden keresztül sikerült megtartani. Idén talán egy picit csappant az érdeklődés a találkozó iránt, viszont Vajdaság számos településéről érkeztek résztvevők, akárcsak Magyarországról. Ez is nagyon lényeges számunkra, hiszen van egy ilyen törekvés, hogy Kárpát-medencei rendezvény legyen. Ugyanakkor a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete idén ünnepli fennállásának harmincadik évfordulóját, s emiatt szerettünk volna együtt ünnepelni az emberekkel. Ezért a nulladik napot egy rendezvény lemezbemutatóval kezdtük: a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet adta ki a Lélek vagyok, élni szeretnék című hangjátékot, Radnóti Miklós utolsó napjairól, Tóth Péter Lóránt tolmácsolásában, Barát Hajnal Anna és Zsoldos Ervin zenei kíséretével. Ezt láthatta a közönség. Szombaton Szilágyi Dávid autista képzőművész alkotásaiból nyílt egy kiállítás, majd Molnár Krekity Olga bemutatta ÁLLATbarátOK című kötetét, valamint a közönség láthatta, hallhatta Szerda Balázs első önálló koncertjét, amelyen megzenésített verseket adott elő. Vasárnap, a találkozót követően Horváth Ákos plébánossal beszélgettünk, aki maga is résztvevője volt a találkozóknak. Ezt követően együtt

gyűjtöttük meg az adventi koszorú első gyertyáját – számolt be az elnök, majd arról is szólt, hogy az idei évben a találkozó zsűrije öttagú volt.

A zsűri tagja volt Szalai Elor Emina, László Judit és Mészáros Árpád, az Újvidéki Színház színészei, Ritz Ármin, a Szabadkai Népszínház színésze és Lőrinc Tímea színművész, az Újvidéki Színművészeti Akadémia beszédtanára.

A zsűri nem volt könnyű helyzetben, mert számos jó produkció közül kellett, hogy kiválassza a legjobbakat. Végül a következő eredmények születtek: a 3–4. osztályos kategóriában Sörfőző Dorka lett az első, Holló Olga a második és Horváth Virág a harmadik. Az 5–6. osztályosoknál Zakinszky Emma lett az első, Vortity Anasztázia a második, Hajvert Janka a harmadik. A 7–8. osztályosoknál Szabó Vilmos és Hajvert Zalán osztozott az első helyen, őket követte Rózsa Kincső és Szőke Réka. A középiskolásoknál Bába Kristóf végzett az élen, második Gyenese Szulamit lett, a harmadik helyen pedig Lengyel Emma és Zakinszky Regina osztoztak. A felnőtteknél Szalma Antónia lett a második és Vajda Noa Palma a harmadik. A Dudás Kálmán-plakettet Hajvert Zalán kapta, a Dudás Kálmán-díjat pedig Bába Kristóf.

A XXVIII. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót támogatta a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Kishegyes község önkormányzata, az illetékes tartományi titkárság és nagyon sok magánvállalkozó.

L.J.

Forrás: Magyar Szó

Lábasjóság-lesen

Feketicsen úgy szokták régen, hogy megfejték a tehenet, és a friss, meleg, zamatos tejet öntötték a gyerek bögréjébe. És akkor kért belőle még.

Kenyeret is szoktak sütni, meg kiflit is. Be szoktak fűteni a kemencébe.

Az asszonyok a tejből tejfölt, túrót, vaját szoktak csinálni. A férfiak ki szoktak menni a lóval, lovaskocsival levágni a szarát, hogy legyen a tehennek, a maradék meg mehessen a kemencébe. A búzát elvetni is a lovakkal szoktak kimenni a férfiak. Hogy legyen liszt a családnak. Az asszonyok pedig a lisztből tésztát szoktak gyúrni, hogy legyen túróstészta. Azt meg le szokták csurgatni egy kis házitéffel. Akkor csak sóért kellett a boltba menni.

Feketicsen régen az emberek meg szokták termelni maguknak az élelmet. Valódi, egészséges, tápláló élel-

met. A faluban élők is, és a szállásiak is.

Sárközi Ottília felkutatta például, hogy száz évvel ezelőtt, 1924-ben Feketicsen a lóállomány 732 egyedből, a szarvasmarha-állomány pedig 1016 egyedből állt. Ebből 710 volt a tehén, a többi borjú vagy bika. El tudjuk azt ma képzelni, hogy a 710 tehén mennyi tejet adott naponta ennek a falunak? Hát úgy hasraütéssel számolva 21.300 litert. Naponta.

Akkor azzal dolog volt. A férfiaknak a jószággal, földdel, az asszonynak a baromfival, a tejjel, a kerttel. Akkor hidegbe', hóba', sárba' menni kellett elvégezni. És akkor nem volt vitaminhiányuk, allergiájuk és

stressz-betegségük.

Akkor a nap legnagyobb részét kint töltötték, a természetben: a föld és az állatok közelében. Télen persze nem, csak amennyit kellett. Mert akkor a természet ritmusával együtt lélegezve élték az életüket.

Ma a kockaházainkban élünk, betonnal körülvéve. Nehezen találunk pár tehenet, néhány lovat a faluban. Igazi tűzhelyünk nincs, felfűjt „kenyeret”, íztelen „tejet” és mű szalámit veszünk, amiről fogalmunk sincs, hogy miből készült. Nem érünk rá megtermelni magunknak, mert el kell mennünk a „dolgozóba”, hogy kapjunk pénzt, amiből vehetünk majd zacskóslevest, műtésztát, műtúrót és műtejfölt. Hogy tönkretegyük a bélrendszerünket. Kínai papucsot, világítós plasztikpuskát és műfenyőt is venni kell. Hogy aztán kidobhassuk, és tönkretegyük a környezetünket. Ez fontos. Ezt várja tőlünk a fogyasztói társadalom. Fontos, hogy szemetet együnk, mert akkor majd elmegyünk a gyógyszertárba bevásárolni. Fontos, hogy folyton rohanjunk, mert akkor üzemanyagot fogunk vásárolni. Hogy valakik valahol fényűző életet élhessenek, mert meggazdagodtak a vásárlásainkból. És mi mindezt gombnyomások között, jól beprogramozott meggyőződéssel, a kényelem nevében tesszük.

Így élünk a legtöbben, műmókuserékben. És amikor találkozunk egy családdal, amely megőrizte a hagyományos életmódot, akkor úgy nézünk rájuk, mint

valami csodabogarakra. Es ösztönösen vonzódni kezdünk a fényük felé. Az őszi végi Hungarikum-programok során is ez történt velünk.

A Szállási szemmel pályázat keretében, Magyarország Agrárminisztériuma támogatásával a bácsfeketehegyi Értéktár Bizottság 2024. október 29-én gyerekeknek szervezett egy délutáni programot Élet a lóval címmel. Török Bálint és felesége, Zsaklina mutatta be a má-

sodik és negyedik osztályos gyerekeknek a gazdasági udvarukat. A gyerekek megsimogathatták a lovat, megnézték a többi állatot, és Bálint egy szép kerek előadást tartott nekik a lovakról: hogy mit esznek, mivel jár a gondozásuk, mi volt régen és ma mi a szerepük a gazdálkodásban. Végül **legifjabb Szabó László** segítségével, két turnusban felültették a 32 gyereket a lovaskocsira, és tettek egy kört velük a környező utcákon. Gyönyörűség volt látni a boldog gyermekarcokat az állatok körül, hallgatni a sok kérdést, amit

Bálinthoz intéztek, és olvasni az utólagos gyerekfogalmazásokat, amelyekből sütött a hála az élményért. 2024. december 4-én egy kisebb értékőrző csapat, néhány fiatalasszony néhány gyerekkel a Kádár család gazdasági udvarában vendégeskedett azzal a céllal, hogy meglesse a tehén kézzel történő fejésének tudományát. Hál'istennek sikerült kamerával „elkapnunk” az utolsó embert a faluban, aki 60 éve töretlenül, a mai napig kézzel feji a teheneit. Ő **Kádár Károly** bácsi. Ő egy élő néprajzi kincs, egy három dimenziós tankönyv, egy lámpás. Feleségével, **Lidu nénivel**, és **Lídia lányával** gondosan őrzik ősünk tudását, lóval vetnek, kézzel vágják a szarát, lóval hordják be... De ezt mi nem is tudtuk azon a szerda estén, amikor a kis csapattal beléptünk az udvarba, csak azt éreztük, hogy mi most a mesébe csöppentünk. A minket fogadó téglázott udvar és a kút; a tehének, lovak és disznók hangja; a szárkúpok látványa; a gané-domb szúrós, mégis természetes szaga olyan erős benyomást tett ránk, hogy azt éreztük, megállt az idő. Nem kell rohanni. Hogy minden jól van. Hogy az embernek itt mindene megvan. Hogy ez az élet az igazi. Összesen 5 gyerek volt velünk, közülük 3 még sosem ivott más tejet, csak dobozost, boltit. Izgatottan lestük, milyen képet vágnak majd, amikor Lídia poharukba önti a friss, meleg tejet, és megízlelik a valódi ízét. Hiszen egy íztelen fehér folyadékhoz szoktak. Ez pedig zsíros, ízes ital lesz. Mit gondolnak, mit csináltak a gyerekek? Megnyalták a szájukat, és már nyújtották is a poharat Lídiának, ellenállást nem tűrő, mégis szelíd hangon közölve: kérek még.

H. Lódi Andrea

Elnémított gondolatok

Egy el nem mondott búcsúbeszéd margójára

Kételkedve, hitetlenkedve fogadtuk a hírt. Az egész település lakosságát napokig a tragédiáról szóló információkat, a fejleményekről szóló hírek foglalkoztatták, s végül bizonyosságot nyert a szóbeszéd témája. A tragédia valóban megtörtént. Vasárnap kora este egyeztetünk a Művelődési Egyesület elnökével a búcsúztatással kapcsolatban. Rögtön megjegyezte, hogy ő nem vállalja a búcsúbeszéd felolvasását, képtelen lesz rá, amennyiben én fel bírom olvasni írjam meg a ME nevében. Bizonytalanságomat leküzdve, erőt gyűjtve, hogy kegyeletünket lerójuk, még ha csak pár gondolattal is, megírtam a búcsúbeszédet, remélve lesz elegendő lelki erőm felolvasni a temetésen. Alig egy 24 óra elteltével felhívtam az elnököt, Szakács Tamást, jelezvén, elkészültem az írással. Rendben – mondja, azonban az a helyzet állt elő, mivel István közéleti tevékenységet végzett, a munkaközössége koordinálja a temetés lebonyolítását és nyilvánvalóan ez már nem fér bele az előlátott időtartamba, de azért majd beszél a programfelelős hölgygel, s majd még a késő esti órákban visszahív. Este 10-ig vártam, nem jött a hívás. Kedd reggel hívom, letörten mondja, azt a választ kapta, hogy a ME részéről e s e t l e g, akkor lesz lehetőség a búcsúbeszéd felolvasására, amikor már lezajlott minden, vége mindennek és az emberek indulóban vannak. Ne hittem a fülemnek! Az előbbinél még csendesebben megismételte. Gyakorlatilag a virágokkal borított sírhalomnak olvassam fel a fájó búcsúsorokat, az egyesületért tett érdemeket, az ezernyi köszönetet. Szégyen!

Déli órákban a feleségemmel részvétünket nyilvánítottuk az egyedül maradt, megtört édesanyának, és fájó szívvel, könnyezve elbúcsúztunk Istvántól. A koporsónál gondolatban felidéztem a közös élményeket, eseményeket, a megvalósított kulturális együttműködésünk eredményeit, s hogy az eltervezett kulturális célkitűzéseinket vajon nélküle is meg tudom, tudjuk valósítani? Az idő majd megválaszolja! A temetést megelőzően egy bő órával Tamás hívott mobilon. Mondja, értesítették, hogy talán mégsem ártana, ha a ME részéről is lenne búcsúztató, méghozzá az elnökük beszéde előtt. Fájó szívvel, de nemet mondtam. Esetleg, nem kell, talán, mégis gyere! Spontán kialakult érzelmi hullámvasút. Ez már nem csupán

lelkileg felkavaró, de úgy érzem erkölcsileg is lealacsonyító. Istvánra való tekintettel végül is sajnálom, hogy a ME részéről – ahol lehetősége nyílt a kibontakozásra, akárcsak egy rózsabimbónak, ahonnan fejlődésnek tudott indulni, ahol felszínre tudta hozni és érvényesíteni, alkalmazni a vele született talentumot – elmaradt a búcsúbeszéd, ám, ha nem mondhatom el senkinek, hát elmondom mindenkinek. Az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük az elmaradt búcsúztatót.

Tisztelt gyászoló család, tisztelt végtisztességet tevő gyülekezet!

November 21. nagyon sokunk számára megváltozott a világ. Azon a csütörtöki nap kora estején futótűzként terjedt el a visszafordíthatatlan tragédiáról szóló hír. Döbenten érdeklődtünk egymástól, igaz-e a hír, szinte görcsösen reménykedve, hogy valaki végre azt mondja, nem, nem igaz. Napok óta tudjuk, hogy sajnós a tragédiáról szóló hír mégis igaz, de valahogy az elménk tiltakozik, nem akarja felfogni, nem akarja elfogadni azt a szomorú tényt, hogy ifjú barátunk, Sárközi István már nem közöttünk, világi emberek körében tevékenykedik, hanem a mennyei hazában szorgoskodik. Az előttünk lévő koporsó láttán válik a remény és a kétely valósággá. Fájdalmasan rá kell ébrednünk, hogy az akihez eddig bizalommal és elvárásokkal fordultunk – legyen szó, akár művelődési tevékenységről, akár politikai, vagy éppen jogi jellegű kérdésekről – azt az embert elveszítettük. Miért? Számtalan felmerülő kérdést ezzel a szóval kezdünk, főképp ezekben a napokban. Miért? Talán túlterheltük, megpakoltuk feladatokkal, igényekkel, különböző elvárásokkal, egyik rendezvényről a másikra való rohanás, megnyitó, avatás, átadás, ülések és tárgyalások sorozata, s mindaz mellett, hogy maximalista volt a munka terén, maximálisan lokálpatrióta és igaz barát volt.

Annak ellenére, hogy a KKT elnöke lett, majd azt követően került a MNT-ba ahol a későbbiekben a Végrehajtó Bizottság elnökének választották, sosem feledkezett meg a helyi Művelődési Egyesületről, a Tüziről, ahová, mint zsenge legényke kapcsolódott be a nép-

táncba, majd a népzenelésbe, ahol hosszú ideig a tambura zenekar vezetője és prímása volt. Évekkel később a ME elnöke lett – akárcsak egykoron nagyapja, Sárközi Ferenc tanár úr – kitartó munkával és lelkes szervezőgárdával ismét pezsgő, aktív munka vette kezdetét, különböző szakcsoportokba tömörítve a fiatalokat.

Rövid élete tartalmas és gyümölcsöző volt, amelyet a szorgalom, a tenni akarás, a segítőkészség jellemezett. A ME vezetőségének, a szakcsoportok vezetőinek és azok tagjainak a nevében, veszünk végső búcsút Sárközi Istvántól, akinek ezúttal is köszönjük a sok éves szorgos munkáját!

Nyugodjál békében, István!

lala

Pont

Sárközi István emlékére

Sűrű könny-függönyön keresztül nézek ki a világra.
Réveteg tekintetem egy pontra mered. Nézem.

Szemem sem rebben,
csak a pontra szegeződik. Az agyam nem működik,
üres járatban van.

Minden idegszállammal a pontra fókuszálok,
mintha onnan várnám a rengeteg miéltre a választ.
Nem mozdulok, nem gondolkodok, csak figyelem.
S, a pont egy idő után a szemem zenitjében megmozdult,

vagy talán egy újabb duzzadt könnycsepp mozdította el?

A csukott szemem előtt megjelenő világoskék horizonton

a pont határozottan elindult felém.

Futni kezd, már rengetegen vannak, már rohanva közelednek,

sokukon görbe hátú kérdőjelek lovagolnak.

Kétségbeesetten nyitnám a szemem,
de pont most nem engedelmeskedik.

Érzem, tehetetlenül süllyedek a fekete pontok sokaságával,

ők húznak-e, vagy én rántottam őket magammal?

Pont ennyi lett volna?

Pont...

lala

Mijé,... Miért?

Már egy hete, így hegyesiesen is meg szabályosan, csak ezt kérdezem. Kérdezi mindenki, a Délvidék magyarsága, a tömb, de a szórvány is, amióta elvesztettük Sárközi Istvánt. Korán, hirtelen, érthetetlenül, hagyott itt bennünket. Miért, de jobb is talán, nem tudunk, hogy miért. Azért, mert mindennek rendelt ideje van? Erre már nincs válasz. Mindannyian tudjuk, hogy, aki megszületett, annak el is kell távoznia ebből az árnyékvilágból. Hogy, mikor, hogyan, miért, mi módon, azt senki sem tudja, tudhatja, mint azt sem, milyen lesz a holnap, vagyis a további élet. Minden titok, a létünk, fogantatásunktól, elmúlásunkig. Örülünk neki, hogy ez titok, lehet, hogy ez a létünk szépsége, értelme.

Ami itt van, az életünk, amihez, senkinek, nincs, köze, de mégis, mindenkinek kell(ene) törődnie mindenkivel, felebarátjával, testvérivel az Úrban. Ennek a törődésnek pedig olyannak kellene lennie, hogy a segített, de a segítő se legyen olyan helyzetben, hogy az valakinek is kellemetlen helyzetet teremtené. Na ezt ma, olyan módon, „oldjuk meg”, hogy mindenki, vagyis senki, sem törődik a másikkal, ha meg megtörténik a dolog, rácsodálkozik. Álszentek, önzők, tehetetlen, gyávák vagyunk. Segíteni, nem tudunk, akarunk, de nem is merünk, mert, ha nem sikerül, mi leszünk a hibásak.

Ilyen életet élünk. Ha, valaki valamit tenni akar a közért, másokért, ha jó, akkor mindenki haszna, érdeme, ha nem elítéljük, kiközösítjük. Van aki, mert úgy látja jónak, mondjuk rá, mert ez családi öröksége, nem gáncsolni, ellene mindent megtenni kell, hanem, ugyanúgy, ahogy Ő teszi, önzetlenül segíteni. Nem bántani, nem kérdezni, ki Ő, mi a haszna belőle, segíteni.

Mi most csak kérdezzük, hogy miért? Jobb, ha nem tudjuk meg soha. Kérdezzük, ki az oka? Mi mindnyájan, mért, azért, mert nem figyelünk felebarátunkra, nem törődünk vele. Ő törődött...

Isten veled

a TE Fecskéd, akivel annyit törődtél.

A mi templomunk (iskolai dolgozat, kézirat)

Naponta többször is el szoktam menni a templomunk mellett, szinte észre sem veszem az igazi nagyságát, csak olyankor jut eszembe, amikor beülök a padjába, szétnézek. Ez az épület, ami most ilyen békességet, nyugalmat sugároz, annyi sok változáson ment keresztül.

Őseink 1785 májusában jöttek el Kunhegyesről. Alighogy a házaikat felépítették, máris nekiláttak templomuk építésének. Igaz az egy vályogból készült épület volt, sokáig tető nélkül, később kapott zsindeletet, de mellette a haranglábon ott harangozott az első harangjuk, melyet még Kunhegyesről hoztak.

Nehéz idők, új környezet feladatok sem hagyták nyugodni őseinket. 1800. április 15-én egy igazi templom alapkövét rakták le. Négy év alatt a falu önkéntes adományaiból felépítettek egy 17x6 öl nagyságú templomot, melynek már 9 öl nagyságú tornyába a kunhegyesi kisharang mellé még egy 3 mázsás harangot is tettek.

Idők folyamán ekkor-akkor tatarozták a templomot, órát szereltek fel, míg végül 1867-ben egy nagyobb összefogással a tornyot megnövelték 21 öl nagyságúra. Aranyozott csillagot tettek a hegyére, a tetőt rézlemezekkel borították be. Ez is mind-mind őseink összefogásával történt.

Később az elrepedt kisharangot újra öntötték, orgonát vettek.

És ekkor jött a nagy baj. A háború. Kellott a réz az ágyúknak. Leakasztották a harangokat a toronyból. Nagyon nagy volt a szomorúság a faluban. Gyászmisét tartottak. Míg a honvédség vitte a harangokat az állomásra, a harangok fekete lepellel voltak letakarva, siratta őket az egész falu.

De hát az élet ment tovább, lettek másik harangok, a templomon újabb renoválást végeztek a letelepedés 150ik évfordulójára.

Egyszer kisgyermekkoromban nagy élményben volt

részem. A Gyuri tisztelendő bácsi felvitt a toronyba. Láttam a 625-kg, a 354-kgost és a három mázsásat is. Ezek nem olyanok, amit az ember csak fényképen lát. Ezek a harangok a feketicsieknek a feketicsiekért szólnak. Mondanak jót is, rosszat is, figyelmeztetnek az idő múlására, eszünkbe juttatják a nándorfehérvári hősokeket, és eszünkbe kell hogy juttassák minden feketicsi ember nemes összefogását.

Sárközi István (1988-2024)

A karate

A karate szabadkezes japán harcművészet. A karate jelentése szó szerint: üres kéz, értelem szerint pedig, olyan fegyver nélküli harcművészet, melyben a karatét űző tanuló saját testrészeit, de leginkább végtagjait használja fegyverként. Karate - do jelentése: Kara-üres, Te-kéz, Do-út, tehát üres kéz útja. Lényege: jellem, tisztelet, szorgalom, önuralom, akarat.

A modern karate megalapítója Funakoshi Gichin. A mester élete során már „szétszakadt” több ágra a karate és így új stílusok jöttek létre. A karate elődje a

2. A karatében nincs első támadás.
3. A karate az igaz elveket szolgálja.
4. Ismerd meg önmagad, aztán az ellenfeled.
5. A technikánál előbbre való a szellem.
6. Szabadítsd meg a szellemed a terheitől.
7. A hiba hanyagságból ered.
8. Ne gondold azt, hogy a karate csak a dódzsóban van jelen.
9. A karate gyakorlása az egész életet betölti.
10. Ha mindent áthat a karate szelleme, a szépség fog

vadzsrasmusi volt, melyet a 6. században Bodhidharma buddhista szerzetes „vitt” magával Indiából Kínába. Ott ebből kialakult a saolin kungfu. Majd egy közeli szigeten, Okinawában ismét egy átalakuláson ment át, és megalakult az Okinawa-te, mely 3 ággal rendelkezett Shuri-te, Naha-te, Tomari-te. Funakoshi mester ezeket tanulta, majd átdolgozta, és 1917-ben meghívásra Kiotóba utazott, ahol már bemutatta a karatét.

Az öt nagy karateág:

- Shotokan (Sotokan)
- Goju-ryu (Godzsuriu)
- Shito-ryu (Sitoriu)
- Wado-ryu (Vadoriu)
- Kyokushin(Kiokusin)

A karate 20 alapelve:

Funakosi 1938-ban publikálta először a karate 20 alapelvét:

1. A karate tiszteletadással kezdődik és tiszteletadással ér véget.

uralkodni.

11. A karate olyan, mint a forró víz, ha nem ég alatta a tűz, kihűl.

12. Ne a győzelemre gondolj, az vezessen, hogy ne veszíts.

13. Ha nem boldogulsz az ellenfeleddel, változtass.

14. A küzdelem nem más, mint a körülményekhez való alkalmazkodás.

15. Kezedet és a lábadat kardként használd.

16. Gondolj arra, hogy amint kilépsz a házból, millió ellenség vesz körül.

17. Az alapállás a kezdőknél felvett, a gyakorlott tartása már természetes.

18. A kata legyen pontos. A valódi harc más dolog.

19. Mindig tartsd szem előtt az erő mértékét, a test hajlékonyságát és a technika sebességét.

20. Soha ne elégedj meg elméleti tudásoddal.

Fekete Tímea

Mézes-narancsos kacsacomb, édeskrumpli pürével és roppanós zöldségchipszekkel

Ennek az ételnek már csak a nevétől ünnepi hangulat fog el, amit tovább lehetne fokozni a következő jellemzőkkel is: omlós, szaftos falatok, krémes és ropogós elemekkel megtarkítva. Többféle íz, többféle textúra, mindenképp érdemes kipróbálni.

Hozzávalók 2 személyre:

- kb. 500 gr kacsacomb (két nagyobb darab)
- 1 fej lilahagyma (vagy vöröshagyma)
- 5-6 cikk fokhagyma
- 1 nagyobb narancs leve + még néhány cikk vagy szelet majd a sütés végefele
- só, bors
- rozmaring
- másfél evőkanál méz
- 3 közepes édeskrumpli
- 1 közepes méretű zellergumó
- 50 gr vaj
- Olaj a sütéshez

Elkészítés:

- Alaposan mossuk meg a combokat, szedegessük ki, ha látunk még itt-ott kócska tollakat, pihéket, majd papírtörlőn itassuk le róla a nedvességet. Sózzuk, borsozzuk mindkét felét.
- Keressünk egy kisebb tepsit, sütőedényt, amibe bele is helyezhetjük a befűszerezett combokat. Mellé sorakozhatnak a hagymadarabok, amiket felvágunk nagyobb szeletekre (lila hagyma esetében), a fokhagyma cikkeket elég csak kissé összeroppantani. Próbáljuk szorosabban a combok mellé tenni. Lehet sütőpapírt használni alatta, hogy ne ragadjanak az edényre. Olajat a kacsacomb sütésénél nem kell használni, mert általában elég zsíros és sülés közben kienged zsírokat.

Jöhet a pác összeállítása: a mézet elkeverjük a narancs levével, egy nagyon picit sózzuk, majd ízlés szerint tehetünk bele kevés rozmaringot, ha szárított, akkor kb. 3 csipetnyit, de ez tényleg ízlés dolga. Ha friss rozmaringot használunk, akkor pár szálat ráhelyezhetünk a combokra a sütés végefele, illetve a pácba is tehetünk keveset.

Locsoljuk meg alaposan a combokat a mézes-narancsos keverékkel, 1-2 kanállal hagyhatunk a végére is. Fedjük le az edényt alufóliával, majd mehet is be sülni 160 fokra előmelegített sütőbe nagyjából 80 percig, majd a fóliát levéve még legalább 20 percet piruljon 180 fokon. Közben locsolhatjuk még a szaftokkal, amik közben kiszültek, és a maradék narancsos-mézes páccal is. Ezt inkább az utolsó 20 percben tegyük meg. Figyeljünk, hogy szép piros legyen a comb, ne megégett. Nyugodtan át lehet tenni egy idő után másik tepsibe is a combokat és akkor már csak a szaftot öntsük rá. Az utolsó 20 percnél a narancsszeletek is kerüljenek a combok közelébe sülni.

Míg a kacsacombok sülnek, addig megfőzzük az édeskrumplit sós vízben, majd ha kész lett, a vajjal, meg kevés sóval és borssal pürésítjük, esetleg kevés szerecsendiót is tehetünk bele.

Az édeskrumplit és zellert meghámozzuk, majd vékony szeletekre vágjuk, és forró, bő olajban kisütjük. Ha van otthon cékla is, azzal még színesebb tányérré varázsolhatunk. Ne legyenek túl sülték. Kivesszük papírtörlőre, és hogy még roppanósabbak legyenek, sütőpapíros tepsire helyezük őket és 180 fokra melegített sütőben néhány perc alatt pirosra sütjük.

Tálaljuk a kész finomságokat ízlésesen ünnepi tányéron.

H.Sz.

FECSKETO L L

ERŐT AD!

Csillogás vibrál körülöttünk,
fények gyúlnak minden színben,
égő gyertyák díszes koszorúkon,
közelgő ünnep illata a levegőben.

Örvendő gyermeki lelkek,
csodát várva, izgalomban égnek,
mosolyukra hála a felelet,
mert örömük reményt ébreszt.

Hinni kell, és hisszük,
hogy erőt ad a jóság és a szeretet.

Bácsi (Vajda) Sára

ANYAKÖNYVI HÍREK

Újszülöttek

Danijel és Aleksandra Radulović kislánya
Dina

Kuntics Lehel és Szilvia kislánya **Sztella**
Major Tomisláv és Jaszmina kislánya
Valentin

Eljmi és Tijana Krasnići kislánya **Almir**
Fodor Mihály és Melissa kislánya **Abigél**
Stefan Gajić és Anđela Vukićević kislánya
Mara Gajić

Elhunytak

Kacsicska József október 20, 78 évében
Id. Márton Miklós október 23, 74 évében

Željko Lalić október 25, 56 évében

Kiss Ferenc október 31, 63 évében

Garai György november 12, 68 évében

Sárközi István november 21, 36 évében

Ana Nenadović szül. Golubović november
23, 81 évében

Id. Tóth József december 7, 84 évében

Huszta Zsófia szül. Óri Zsófia december 10,
78 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tiho" temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet- és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063.

E-mail: feketicsifecske@gmail.com Folyószámlaszám: 310-8659-38. www.feketics.com

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Dr. Kasza Bálint, Halász Renáta, Fekete Tímea, Fekete Andor, Hajvert Lódi Andrea, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Sárközi Ottília, Simonyi Zsófia, Szakács Tamás, Juhász Attila. Készült Bácsfeketehegy a P.S. Print & Design nyomdában 2024. december.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матине српске, Нови Сад
659.3 (497.113)

FECSKE: bácsfeketehegy havilap / szerkesztő Bácsi Róbert.
– 1. évf., sz. (2004). – Bácsfeketehegy: Zöld Dombok környezet- és
közösségfejlesztési szervezet, 2004. – Illusz. : 30 cm

Mesečno.

ISSN 2217-3706

COBISS.SR-ID 201634567

